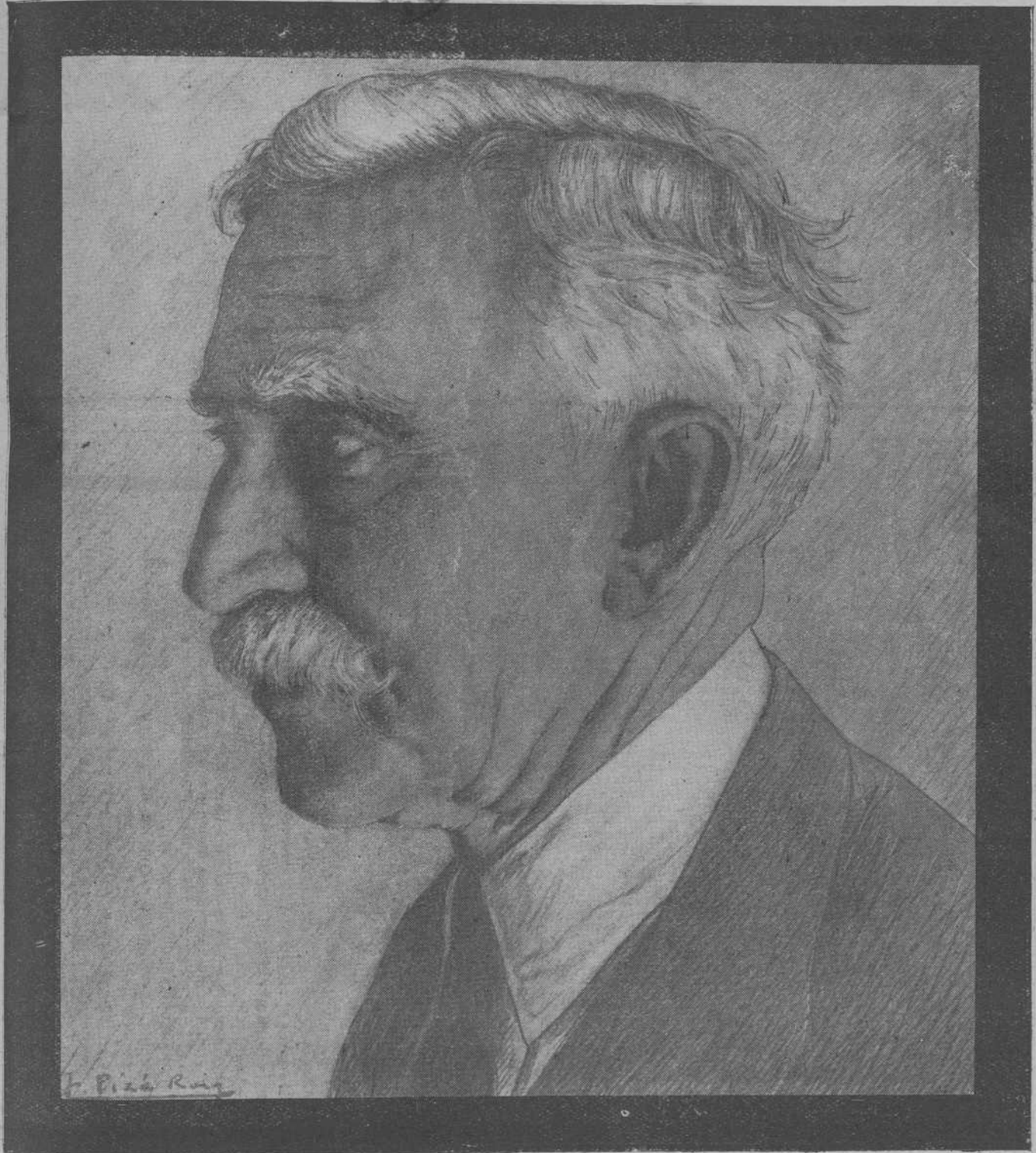

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Francesc Macià

(Dibuix de Piza i Roig)

VIES URINÀRIES
Impureses de la sang-Debilitat nerviosa

Prou sofrir inútilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenoràgia* (Purgacions) amb totes les seves manifestacions, *uratrítis*, *prostatítis*, *orquítis*, *cistítis*, *gota militar*, etc. de l'home, *vulvítis*, *vaginitis*, *metrítis*, *uretrítis*, *cistítis*, *anexitis*, *fluixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Solvré**, als malalts es gaureixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que

necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. **Venda: 6'60 ptes. caixa.**

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames) *erupcions*, *escrofuloses*, *eritemes*, *acne urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb les **Pildores depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven augmentant-se totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent amb poc temps totes les úlceres, llagues grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant o l'organisme rastre del passat. **Venda: 6'60 ptes. flascó.**

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *poluacions nocturnes*, *espermatòria*, (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos*, de la dona i totes les manifestacions de la *Neurastènia*, o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es gaureixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrem vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual de l'edat. **Venda: pessetes 6'60 el flascó.**

Venda en les principals farmàcies d'Espanya Portugal i les Amèriques

NOTA. — Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes, en segells per al franquex a **Oficina Laboratori Sôkatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 80791 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament, tractament i guariment de dites malalties.

FEROTYL
Especific de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la feblesa y molt efecàs per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-mèduleu-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Produce plú riglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap òrgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fosfurs, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOPRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratori Farmacològics del Dr. W. Dufrem
Alt de Sant Pere, 50 - B A R C E L O N A - Telèfon 18631

Preu: 21'75 ptes.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fons de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÓNICA

Francesc Macià

OU un símbol. En un moment de la nostra història, Catalunya encarnà en ell el seu ample crit de protesta i el seu desig de trencar amb el passat. Francesc Macià fou l'home que resumí un dia els ideals fecunds del nostre poble.

No és pas el moment d'escatir si Francesc Macià pogué sostenir damunt les espatlles tot el que els catalans esperaven d'ell. La política d'aquests darrers temps difícils ha estat molt feixuga i bona part del nostre poble exigia sense donar les necessàries col·laboracions i ajuts.

El que empentà el nou estat de coses era la voluntat de donar un tomb en rodó. S'havia cridat la República per millorar i molts catalans cregueren que amb el petit esforç d'haver donat un vot, pel fixament d'una situació, ja en tenien prou per a exigir el "cada vegada més difícil".

Entre les paraules que la gran poetessa de França Madame de Noailles —fa poc traspassada—, escrivia al President de l'Audiència de París quan Macià i els altres conjurats catalans foren processats, n'hi ha unes d'una vidència extraordinària: "aquest candorós heroi de la imaginació".

Nosaltres diríem que els sotracos dels darrers temps de la nostra primera Presidència Generalíssima es deuen al desequilibri que existeix entre la realitat i la imaginació d'un heroi ple de candidesa.

Un home com Francesc Macià devia creure amb la bona fe dels amics que l'envoltaven. La "puresa obstinada del seu caràcter romàntic", el feia sempre paladí. Amb homes semblants es corre fàcilment el perill que se'ls apropin dràgons disfressats amb abillament de joglar que conta llegendes. L'home-estàtua té constantment els ulls fets a l'horitzó. A sota hi té una peanya, la qual cosa vol dir que ha allunyat d'ell la por del possible perill d'entrebancar-se.

No fem càrrecs: expliquem fets, millor dit: interpretem fets.

La figura de Francesc Macià no ha de decréixer, ben al revés, perquè s'iniciï la fixació de la seva figura que, per força, ha de venir.

Ningú no pot negar que, en moments de violenta per-

secució contra Catalunya, Francesc Macià representava el cabdill màxim, l'aspiració suprema dels bons catalans.

Tampoc ningú no pot negar que quan Catalunya volgué fer sentir la seva veu, la féu sentir encarnant-lo en l'home que acaba de deixar-nos, prescindint de partits constituïts, deixant al recó personatges que feia temps i temps que li feia la gara-gara, creguts que eren els únics que s'emportaven els vots de la nostra terra.

Tampoc ningú no pot negar que en la nostra darrera hora de reculada vers els temps que creïem passats per sempre, la figura de Francesc Macià era encara mur de contenció.

Per fi ningú no podia negar tampoc que Francesc Macià ocupava un lloc que serà ben difícil d'omplir, ara, i que en els repetits xocs d'esquerres, ell fou el mitjançador i l'aglutinant únic. Sense ell —i si les coses haguessin passat semblants a com han passat—, de l'Esquerra Republicana de Catalunya només en quedarien rastres.

Vegi's pel que diem el que ha estat la figura de Francesc Macià "el Don Quixot fervorós", com va dir-li la gran poetessa de França.

Rera d'ell cal recapacitar i tenir present que és molt difícil, sense unes grans condicions de cavaller, seguir llançant-se a les aventures.

Amb Francesc Macià es clou el parèntesi de l'home símbol i de l'home que ho ha resumit tot. Ja els "amics" i "els qui s'enfilen", es trobaran orfes d'ombra abrigadora. Des d'avui caldrà caminar a la descoberta i comptant amb les pròpies forces.

Arran d'unes eleccions oïrem aquest panegíric de Francesc Macià: "la cosa es presenta difícil, però fem sortir el nostre President i tot s'arranja." Semblants paraules sortiren de la boca d'un candidat a Diputat a les Corts d'Espanya.

Ara bé, Francesc Macià no existeix. Ell fou "l'home dels miracles". Haurem de tornar a la normalitat dels temps i esperar-ho tot del treball que es faci, de la política que es mení, i de les condicions que tinguin els nostres dirigents. La confiança que totes les condicions de gran home niaven en ell, el poble les atorgà a l'extingit primer President de la Generalitat de Catalunya. Per ara no l'ha atorgada a cap altre; ningú més la té.

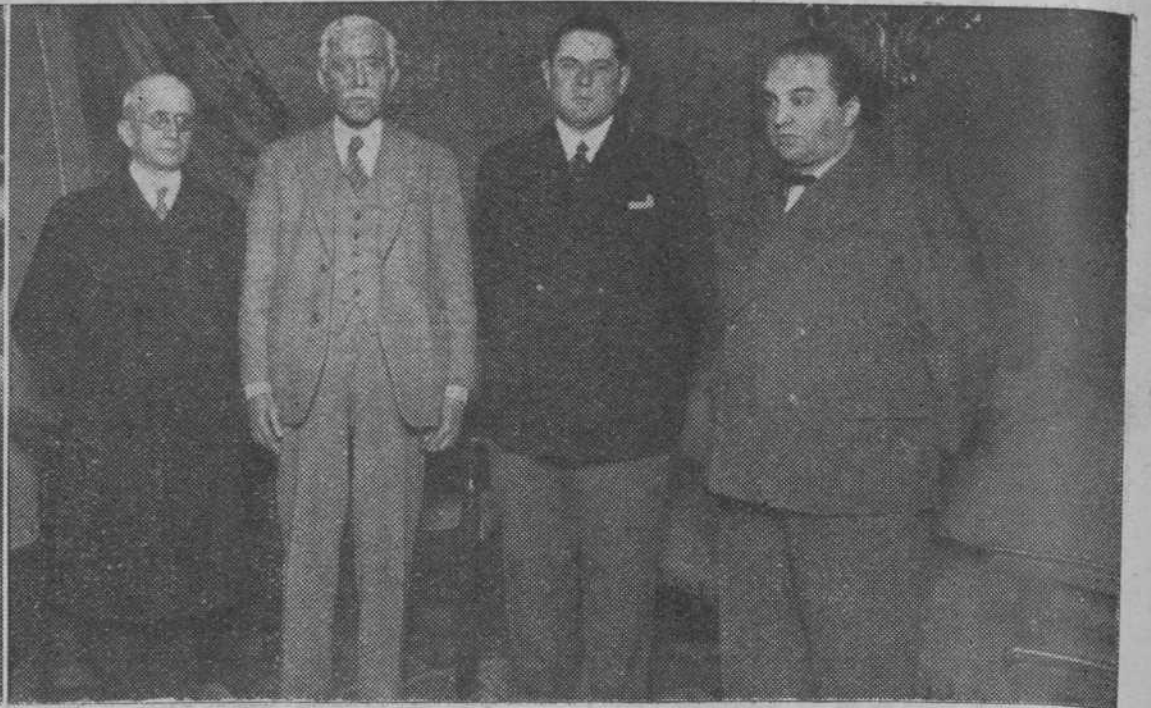
Que el partit polític que ell acabà —i al qual nosaltres militem— es doni compte de la realitat del moment i obri en conseqüència.

La gran figura de Francesc Macià pot seguir essent un símbol. Els qui vulguin honorar-la com cal, s'hauran de donar compte que el símbol era ell i que cal lluitar molt per no deixar-lo en l'aire, isolat dels seus continuadors, figura d'un moment que no ha trobat seguida ni ha pogut arribar a deixar rastre.

Es per la memòria de Francesc Macià que hem d'emprendre la tasca feixuga i conscient que ens toca portar a terme.

El poble signa a la Plaça de la República.

La darrera fotografia feta a Macià acompanyat del nou rector de la Universitat Sr. Bosch Gimpera.

A CAU D'ORELLA

UNES PARAULES DE POMPEU FABRA.

Pompeu Fabra, l'altre dia deia: —Ara que ja es començava a suprimir de les converses aquell "bueno", de "bueno, a reveure", ha aparegut una nova aplicació: "Hi havia unes noies, que "bueno". "Bueno", eh?

* * *

Moment en el què fou coneguda la mort del senyor Macià. El públic a la porta de la Generalitat.

DESPRES DIRAN QUE ALFONS ROURE NO ESCRIU BE

En l'edició de l'obra d'Alfons Roure "Les Dones han guanyat", feta per en Salvadoret Bonavia, s'hi llegeix: "Els païos entren encuriosits i estranyats i els calés en diferents actituds anímiques."

"Actituds anímiques". Que els sembla? Aquests "calés" no es moquen amb mitja màniga ni l'Alfons Roure

tampoc...

I consti que Alfons Roure —premi Mirador—, és un xicot ben simpàtic.

* * *

SECRET DIVULGAT

Com s'ho deu fer el regidor Ferran de Segarra per poder xerrar tant?

No sabem qui haurà divulgat el seu secret, però el secret es coneix.

Fins ara s'havia pres cada matí una cullerada de disc de fonògraf pulveritzat...

Com que ja es prepara per fer entrada de cavall sicilià en el nou Con-

Macià i els conjurats catalans davant el Tribunal que va juljar-los a París en 1927.

G. ALOMAR

Vies urinaries. Curació més ràpida mitjançant el seu aparell elèctric Balmes, 4. C. econòmica 5 ptes. de 12 a 3 i de 5 a 8. Fest. de 10 a 12

Moment de sortir de la Generalitat el fèretre del Sr. Macià.

Retrat de Macià fet per en Cases a l'època de Solidaritat Catalana.

sistori fa com cosa de tres setmanes que ha augmentat la dosi a tres cullerades diàries. Els discos són de "La Voz de su Amo".

Pobres barcelonins; ja patirem!

* * *

LES SUPERSTICIOSES

Una senyora, molt coneguda a Barcelona, es va fer triar dies passats les cartes. Tenia por que el seu espós, un popular home polític, que fa molts viatges a Madrid, li fos infidel.

Li tirà les cartes una somnàmbula que té un pis molt ben posat en un dels carrerons del nostre barri gòtic. I la somnàmbula li va poder dir, en un moment de luciditat d'esguard tirat vers enrera, que veia el marit de la consultant fent bracet amb una dona morena

per un passeig barceloní.

La senyora tingué un moment d'ai al cor.

—Quan faria d'això que arribava a veure?

—Uns quinze dies — contestà la somnàmbula, amb veu que semblava sortida d'un armari reconer...

La senyora va serenar-se de sobte: Si feia quinze dies d'això del passeig i la morena, la morena no podia ésser altra que ella, car feia només vuit dies que s'havia tenyit de ros i precisament s'havia tenyit de ros a proposta del seu marit que estava tip de brunes...

La coneguda senyora barcelonina sortí de casa la sonàmbula amb el cor ple de felicitat. El seu espós no l'enganyava!

Mentrestant la somnàmbula comptava rient la propina que havia estat llarga.

Per a aquestes festes compreu el deliciós licor

Estomacal CAPRINET

ÉS EL MILLOR

No ploris més Catalunya que l'esperit d'en Macià no ha mort, ell l'acompanyarà sempre.

La mort de 'avi

L'ànima saturada de tendresa d'aquest magnífic i no sempre ben comprès poble de Catalunya, ha estat en tot temps dalerosa de confondre els seus anhels amb l'esperit cordial i generós que en un moment privilegiat, diríem diví, ha encertat a plasmar l'ànsia col·lectiva.

Quan aquest fet de compenetració

espiritual no s'ha produït, el poble de Catalunya s'ha reclòs en si mateix, deixant passar l'onada dels factors adversos, o ha anat a la deriva fins que una nova llum li assenyalava la via de la terra de promissió.

Al poble de Catalunya se'l guanya sols amb les lleis del sentiment, compatible amb tots els ideals de justícia i de llibertat, i s'han equivocat llas-timosament els qui han pre'ès emmenar-lo per la força o per la rigidesa dogmàtica d'uns principis encarcarats.

El poble català, que no és un ramat de xais ni una massa sense forma, necessita i exigeix que li parlin amb el cor a la mà i que el moguin amb un doll d'autèntica emoció. Les falles in-

comprensibles i les desviacions desorientadores que hom remarca sovint en la vida normal del nostre poble — política, teatre, literatura, etc. — no tenen més explicació que la manca de solidaritat entre polítics i intel·lectuals amb els anhels populars.

Des dels temps llunyans de la nostra hisòria en què el poble va arribar a venerar com a savi a Carles de Viana i acompanyà en una processó insòlita de dol el cos de Pau Claris, el president i al qual els nostres avantpassats honoraren amb el nom de "pare dels catalans", és seguida la continuïtat sentimental — interrompuda per explicables llacunes —, amb les grandioses manifestacions populars a l'entorn de les figures pròcers de Jacint Verdaguer, Angel Guimerà, Ignasi Iglésias i que darrerament han culminat amb l'expressiu fervor del nostre poble envers la vida heroica i mort gloriosa de Francesc Macià, el president de la restaurada Generalitat de Catalunya.

Els contratemps anecdòtics, les flitjors de la politiqueria baixa de sostre, els paranys i males arts dels enemics i l'actuació no sempre honesta, desinteressada i austera de molts paràsits i aprofitadors, no han aconseguit rompre el lligam espiritual i efusiu entre "l'avi" Macià, de cor d'infant, esperit de cavaller, mirada allucinatora de gran enamorat de l'Ideal, i el bon poble, el gran poble de Catalunya, que l'ha seguit en vida i en mort amb esgarrifances d'un amor inefable.

Si els catalans som tan pràctics com diuen, cal que dels fets en prenguem experiència i exemple.

PANICAL

American Radio

RAMBLA CATALUÑA, 89

BARCELONA

Apunte Vd. esta dirección y pida catálogo cuando
desea comprar un aparato de calidad y garantizado

Precios sin competencia

La mort de Francesc Macià

IMPRESSIONS

Dia de Nadal. Un dia gris amb llambregades de Sol.

La revetlla de Nadal ha estat trista. Un pressentiment pesa damunt la ciutat.

—o—

Ja? Banderes a mig pal. Són les onze i deu minuts del matí. La Generalitat té les banderes posades. Ara posen les dels balcons de l'Ajuntament.

En trobem a la Plaça de la República amb un amic que ve de "L'Abella", on ha comprat els tradicionals turrons de Nadal.

—“Macià ha mort!”

—o—

Sentim un dol pregon. Dia de Nadal, dia de símbol, diada de família. Caire nadalenc barceloní...

Sense que toqui ens sembla que toca la campana "Honorata".

—o—

—“Macià ha mort!” —“Macià ha mort!”

—“Macià ha mort!” —“Macià ha mort!”

—“Macià ha mort!” —“Macià ha mort!”

Ho repeteix tothom: —“Macià ha mort!”

I el nom va lligat amb un crespó de cordialitat. S'estima i s'oblida. El record comença ja.

—o—

Tràngol a l'Ajuntament. Tràngol a la Generalitat. Comareig a la Catedral. Juntes Polítiques. A cada llar un sospir a l'hora de la família. —Pobre Macià!

—o—

Cambó fou el primer que visità oficialment el primer president de la Generalitat, que acabava d'extingir-se.

Quin seria el monòleg intern de don Francesc Cambó?

Es parla d'unes manifestacions de desplaença fetes a la sortida de don Francesc Cambó de la cambra mortuòria.

No hi ha res que excusi la incivilitat! Les condemnem.

—o—

—“Qui ens sembla que podrà sustituir l'illustre president que acaba de deixar-nos.

Endevinem que la pregunta és feta amb veu política.

Català, pensa en Catalunya abans de pensar en la teva fracció!

—o—

Vindrà don Niceto Alcalà Zamora.

Bé!

Els polítics madrilenys parlen bé de Macià, àdhuc en parla bé el senyor Royo Villanueva.

Psst! No em fa ni fred ni calor. D'això se'n diu "política".

—o—

El combregaren? L'extremunciaren? Hi hagué la imatge del Crist damunt del seu pit? Els signes religiosos s'amuntegaven en la seva cambra?

Recordem el títol d'una obra de Maria Lenem: “Amb la fe no s'hi juga!” Ho diem per uns i ho diem per altres.

Aquesta tradició! Aquestes paraules tan rebregades: “Si no hi ha, no s'hi perd res. I si hi ha?...”

Ens creiem lluny de l'home primitiu i en som apropissim.

Supersticiosos! La família és un fogar de rancieses.

—o—

Nit del dia de Nadal. Endomassament del Saló de Sant Jordi. Un operari insinua un cant. Trenta veus el refrenen. —“Vinga: aquestes cortines ací! Vinga: aquestes fustes allà.”

Pessen uns polítics i arribem a oir aquestes paraules: —“Aquesta mort pot afavorir les Esquerres en la propera lluita electoral.”

Francesc Macià, el qui admirava el poble per haver sofert persecució per la justícia!

Ens vénen uns grans desigs de cridar en mig del Saló de Sant Jordi i a plena veu: “Visca Catalunya”!!

Alba del dia 26. Alba amb Sol pla i nuvolets a l'horitzó.

En el cel blau de pessebre.

La gent s'ha aixecat dematí. A primera hora comencen les cues.

Gent! Gent! Gent! Gent! Molta, moltíssima gent!

Es veu molta emoció, no tot és tafaneria. Francesc Macià torna a ésser el del 12 d'abril. La mort ha esborrat dos anys i mig de tràngol i lluita. Les dones, que li foren adverses en les propassades eleccions de Diputats a Corts, ara el votarien.

Dones, balança que cau perquè un platet determinat s'omple de fum.

—o—

Migdia de dia 26.

El dia no pesa. El Sol és esponjat com si li vingués un gran vent damunt. Segueixen les cues.

Gent! Gent! Gent! “Fa tres hores que espero”—diu una noia—. “Es com si dormís”—explica una altra noia que en ve.

Passen corones i més corones. Els llovers s'han despulat. També apareix pels carrers de la ciutat el roure. Es veuen algunes corones cridaneres, amb to de mà. Aquest recurs del boix pintat, és excrable! Les floristes han dinat amb quatre esgarrapades.

Gent! Gent! Gent!

El gran patrici dintre el taüt.

El desgallo de l'any

LA REPUBLICA ENTREGANT...
—La República entregant el que no ens ha donat mai: els drets. Les Llibertats de Catalunya!

—La República entregant el que no ens ha donat mai: els drets. Les Llibertats de Catalunya!

De tornada
—Et tant lo que he obe
mito-to com els porta.

EL SANT JORDI, D'ENGUANY

LA REPUBLICA SOMBRU
—Som sombru, però els sombrerets que heu per celebració
de l'any del Partit són uns altres.

HACIA LOS CURSOS
Mira: así: La Catalunya per la República es la més gran

El gran sombrero

Credeu — Qui més els desprecia!
Marta — Faltu la independència!

Catalunya sembra
Contra les conspiracions monàrquiques, la línia Directa de la Llibertat

Macià, ara cal triar ben bé per a treure la brossa...
PAGINES DE LA NOSTRA HISTORIA

EL TRIOMF
El mèdico Somal — Heu arribat al temple de la mortida L
per bé de Catalunya, no m'aguant l'entredament.

Heu arribat al temple de la mortida L

Consejo de l'avi
—La República no la donem amb crits ni extremismes,
davant la ambició, i la hi ha prou.

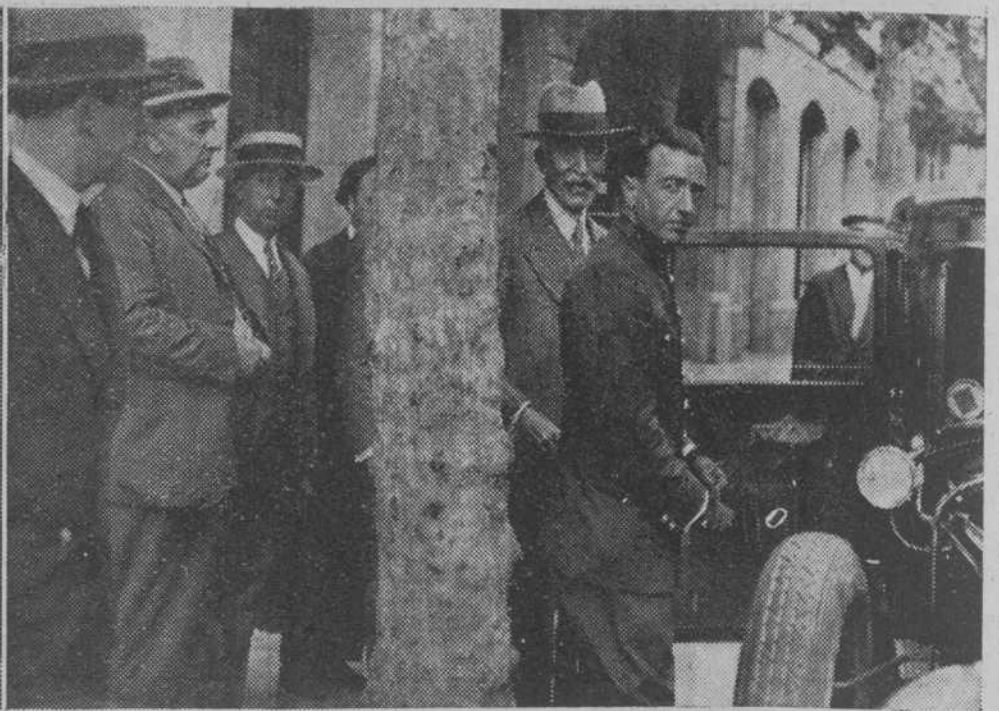

—Aqui la terra, i, de passada, us recomano que hi donem una mirada

MACIA VIST PER L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

El Sr. Macià el dia de l'arribada del Sr. Azaña.

El Sr. Macià expulsat de Catalunya durant la dictadura Berenguer.

Un ruixadet. Lluna. Altre ruixadet. La gent segueix ferma i les cues no es desfan. Entren uns quants capellanets abrigats per la pluja. Visiten uns soldats la cambra mortuòria del President: "—Hace impresión!" Son xicots ingenus que s'enduran al poble un record per tota la vida. Aquest record tindrà dolçor de Francesc Macià.

—o—

Dia 27. Enterrament. Les Balears ens envien un vent molt fred. Els elements oficials van aqueferadíssims. Ordres amunt. Ordres avall. De bon matí posen arena a les Rambles. —"Hi ha de passar l'artilleria"—diu un dels obrers. Esdeveniment. Ha arribat l'illustre President de la República Espanyola, don Niceto Alcalá Za-

mora. Barcelona al rep plena de crespons Tropes. Gent que comença a fer parets pels llocs on ha de passar el seguici. No paren un moment els comareigs polítics. Quantes coses barrinen sota els barrets de copa. La Ràdio Associació se'ns presenta completament organitzada. Els altaveus van a funcionar. Les deu i mitja. La comitiva fúnebre es posa en marxa. Els fanals són encesos sota un crespó negre. Avions, ocells d'un cel núvol. Tocs de trompetes. Passen per davant nostre les despulles del primer President de la Generalitat de Catalunya, don Francesc Macià. Acompanyament. Banderes. Una cua inacabable que dura unes tres hores. El polític

de barret de copa, barrejat amb l'obrer que es bufa els dits perquè el fred els hi pica i noté guants. Amenaça de pluja. I estendarts i banderes, i la cua que segueix llarga, llarga. Gent del camp i gent de la ciutat. Ministres de Madrid que haurien pogut constatar que existeix una Catalunya. Gent que preveu que la mort de Francesc Macià posa una ratlla entremig d'un i altres. Molta bandera de la terra que diu a tots el nostre esperit. El sabran escoltar els polítics—uns i altres—que acompanyaven el cadàver del nostre Primer Illustre President. Fem vots perquè així sigui. Visca Catalunya...! Uns cotxes carregats de corones de flors ja marcides fan la darrera ratlla de les nostres impressions.

La presidència del dol.

Després de l'exili,

El Sr. Macià rodejat de la seva família

Macià i Alcalá Zamora. La primera visita oficial a Barcelona del president de la República.

PASSANT

NADAL TRIST

En aquesta secció que es titula "Passant", hem d'ocupar-nos avui —perquè l'actualitat ho imposa i ell ho mereixia— d'un que ja ha passat: don Francesc Macià, el President. Entenem-nos: ha passat materialment, ha acabat la seva vida física. Ara, però, la seva vida espiritual serà intensa com mai.

Com tots els conductors de multituds, Macià havia aixecat tempestats d'admiracions i odis. Hom l'havia admirat cegament, fins a la idolatria; hom l'havia odiat fins a la infàmia. Ara i tot, en aquests dies darrers de la seva vida, la injúria i l'escarni el perseguen fins al seu llit de mort. A la injúria i l'escarni s'hi afegia l'estúpidesa. Hi havia qui deia que ja feia

tres dies que era mort, però que ho amagaven al poble perquè no hi hagués un daltabaix. I això ho deia la gent de dreta, enemiga nostra gràcies a Déu, i que és tan beneïta que no veia que el daltabaix produït per la mort de Macià seria la prova més palesa d'adhesió als ideals que defensà en vida.

Tot el llot de l'odi, de la incomprensió, de l'enveja, de la deslleialtat caigué damunt seu en vida. Amb la seva mort, però, el poble ha palesat el seu fervor, la seva adhesió incondicional. Han estat inútils totes les maniobres, totes les travetes, tots els escarnis, totes les calúmnies: el poble, en mort com en vida, s'ha posat al costat de Macià.

Hi ha hagut qui ha fet ressaltar la coincidència que de dos anys ençà,

Barcelona passa el Nadal trist. L'any passat la causa de la tristesa fou l'incendi dels magatzems "El Siglo". Aquest any ha estat la mort de Macià. L'incendi dels magatzems "El Siglo" duïen el desconsol a moltes famílies barcelonines. La mort del president Macià ha dut el desconsol a tot Catalunya.

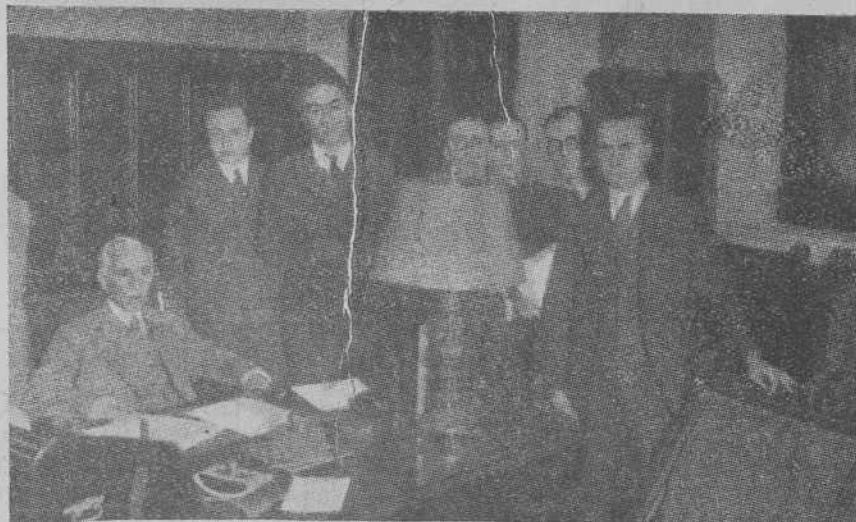
Cal pensar, però, que els homes com Macià, no moren mai del tot. Queda viu el seu ideal, el qual seguirà fent viure el poble. Quan mor un Primo de Rivera qualsevol —i el mateix cas ha de repetir-se amb Cambó, posem com exemple—, no passa res. Quan mor un home com Macià, els ideals s'afermen.

Macià, en vida, fou bandera. Ara, en mort, serà símbol.

Quirze DE BESORA

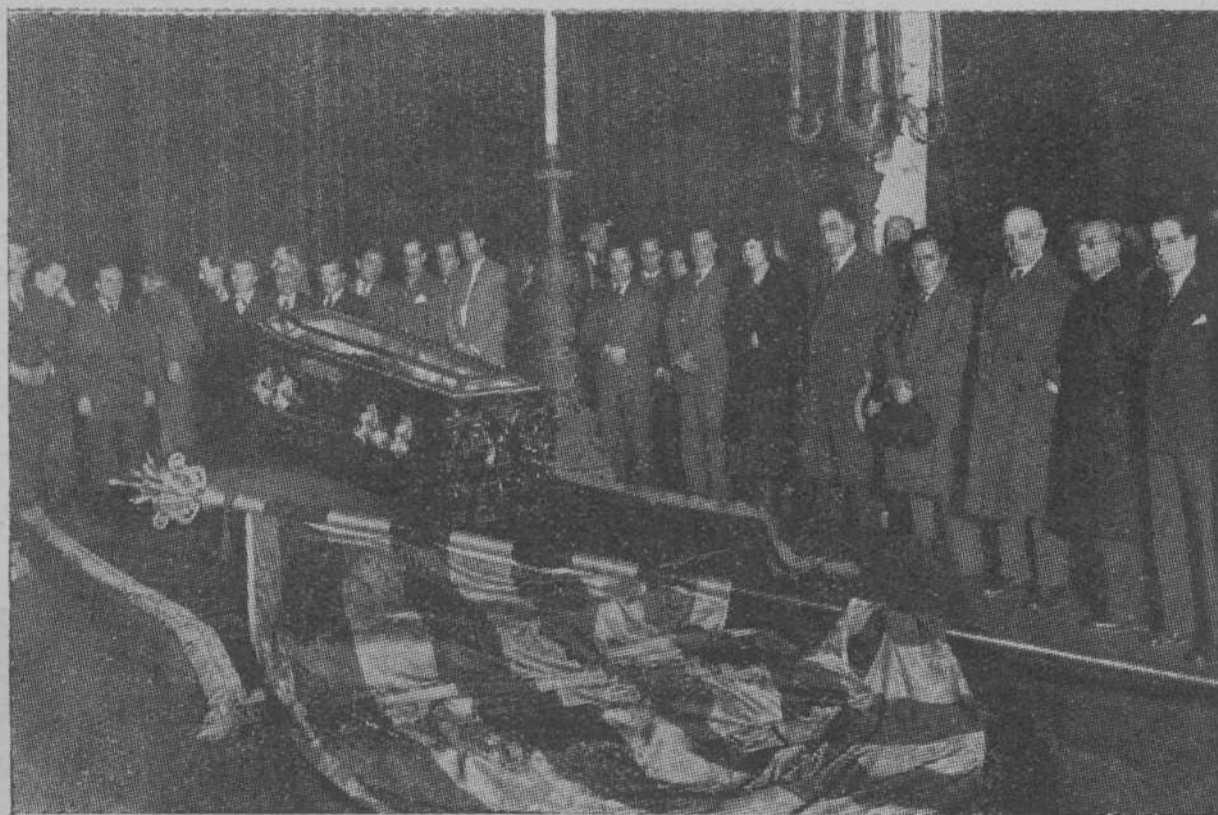
Macià després de l'exili saludant el poble.

Macià al despatx del president de la Diputació, després de proclamada la República.

Apunt del nostre dibuixant Opisso, fet dintre la cambra mortuòria del senyor Macià.

El túmul al saló de St Jordi de la Generalitat.

Una anècdota de Macià a Paris.

Es una anècdota el protagonista de la qual no és pas l'illustre finat. El protagonista no és altre que un dels tants burgesos catalans l'esperit del qual mesquí i miserable, calculador i hipòcrita, dóna a comprendre el poc que podem esperar d'aquesta mena de manera de gent.

M'estava un dia dinant en un dels múltiples restaurants anomenats Duval, i seguint una vella costum meva, que consisteix en llegir el diari durant l'àpat (costum que cada dia em costa un escàndol de la meva incorregible costella), quan un senyor tot rodonet i mudat, va acostar-se a la meua taula, i em digué en català:

—Perdoni... pel diari que llegeix, veig que vostè i jo som del mateix país... Faria el favor de dir-me el que he de menjar per a dinar?, perquè com que no conec el francès, no veig pas manera d'assabentar-me del menú.

Jo el vaig fer asseure junt amb mi, i vaig procurar que els plats que jo li escollia, s'assemblessin el més possible a l'escudella i a la carn d'olla. I el dinar es va acabar...

Quan estigué ben tip, va començar a parlar de política.

—A propòsit... —va dir-me—, ara aquí a París, hi deu haver en Macià, no és cert?

—Sí, senyor — li vaig dir jo.

—Com m'agradaria veure'l...

—Res més fàcil... si vostè vol, i no té res a fer, pot acompanyar-me... Jo m'en vaig cap a la Rotonde. Ell, junt amb altres, hi va cada tarda...

—Ja ho crec que l'acompanyaré! M'agradarà apretar-li la mà...

I tal dit tal fet, ens n'anàrem cap a Montparnasse, barri en el qual està situat el cafè indicat.

Macià estava com de costum assegut en el fons del cafè, recolzat contra unes vidrieres que donaven al Boulevard Raspail.

STAMBUL - DANCING

(Estil Gran Casino)

Avinguda Francesc Layret, 106

Des de les 11 de la nit a 4 matí. Dissabtes i dies festius, de 6 a 9.

Grandiós programa internacional de grans atraccions.

Quartet líric-còmic:

MARGIT PLTYCEZER GERMANES
FRANCIS, DORITA ADRIANI JE-
NNY ET RIXART I BERTA ADRIANI

Orquestra típica argentina FLORES.

Melodíen Orchestra.

HOTEL MEUBLÉ EL RECREO

'CASA MASQUEFA'

Esmerat servei en habitacions de 3, 4, 5, 6 i 10 pessetes. Amb servei d'aigua corrent freda i calenta.

Es lloga servei per a banquets.

R. de Sant, Antoni, 8

Príncep de Viana, 3

Telèfon 12665

A. PELLICER SASTRE

EL DARRER CRIT DE LA MODA

ARIBAU, 29, pral.

Tel. 34975 - BARCELONA

Jo vaig fer les presentacions.

Don Francesc... aquest senyor, ve de Barcelona, i desitja poder-li donar una estreta de mà...

—Senyor Macià — va exclamar el senyor Catarineu (que així es deia el fabricant), jo sóc un admirador de vostè... Que en fa d'anys que l'admiro... Quan vostè anava a donar un míting a Sabadell, jo agafava el meu auto, encarregava un bon dinar, i au... cap a Sabadell falta gent! Que vostè se n'anava a Girona? Doncs cap a Girona amb la dona, i uns quants pollastres rostits... L'he seguit i el seguiré sempre, don Francesc... I ara, quan tornaré a Barcelona, que he de fer, senyor Macià? Què vol que faci, per a poder ajudar-lo? Digui... mani...

—Veurà... — féu en Macià. — Si em vol ajudar, té dues coses a fer... Una d'elles és donar diners per a fer la revolució... i l'altre, quan sigui el moment, agafar el fusell i sortir al carrer, a tirar trets...

El bon fabricant, va fer un càlcul ràpid.

(Donar diners!... s'han de donar ara mateix... ¡Tirar trets!... Déu sap quan serà això...)

I ple d'un entusiasme patriòtic respongué amb un gran gest teatral:

—Què diable, senyor Macià... anirem a tirar "tiros"...

Lluís ELIAS

Moment històric, en Macià signa el primer decret de la República.

Cafès del Brasil

PER TOT ESPANYA

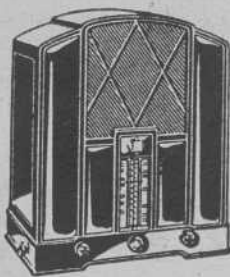

Exigiu els cafés
del Brasil
Són els més fins i
aromatics

CASES BRASIL

BRACAFE

Comptat

Plaços

DARRERES NOVETATS

Aparells de Radio
PERE SOLER

«RADIO AFICIONADO»

Rambla de les Flors, 30

(tocant a la casa Llorens)

NOM DE GARANTIA

GANIVETERIA "ARTERO"

Casa assortida amb tota mena d'eines de tall pròpies del ram perruquer.

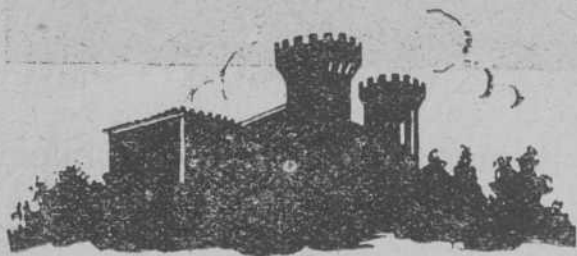
Especialitzada en l'arranjament (buidatge) i ajustament de navalles i màquines barberes.

Llibreteria, 9 (prop. de la Plaça la República)

BARCELONA

**Demaneu arreu
els deliciosos**

Dins Perelada

Representant: F. QUINTANA
Lauria, 125 - Tel. 79099 - BARCELONA

**JOIERIA, ARGENTERIA
I RELLOTGERIA
CASA J. ABAD**

Té el gust d'ofrir-vos en aquestes
festes assenyalades de

NADAL I REIS

un immens assortit
D'OBJECTES PER A REGAL

Tamarit, 185 :-: Tel. 34954
(tocant a EL BARATO)

VISITEU AQUESTA CASA

Restaurant CASA JOAN

El més popular i acreditat

LA CASA DE LA PAELLA VALENCIANA
(Especialitat de la casa)

Rambla de Santa Mònica, 21 i 23 Telèfon 23692

LA BONA SOMBRA

Ball Continu tots els dies
de 6 a 9 i de 11 a 4 amenitzats per

DUES ORQUESTRES

FRONTÓ NOVETATS

Tots els dies grandiosos partits, tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Si voleu passar una bona estona, aneu al Frontó Novetats
DETALLS PER PROGRAMES

ESQUELLOTS

L'enterrament de Macià ha estat una magnífica manifestació de dol.

I una magnífica manifestació de força. Que no ho oblidin els qui, illusos, ja es creuen tenir el peu al coll de la República.

—o—

I fa el doctor Marañón: "Ahora, hasta los enemigos se descubrirán respetuosamente ante el cadáver del gran catalán."

Ens sembla que el doctor Marañón s'equivoca: els "enemigos" són massa brètols per a tenir aquest gest d'elemental polidesa.

—o—

Quina llàstima que el passat dimecres no hagués estat a Barcelona el monàrquic Goicoechea.

Hauria après una cosa que no sap: respectar els morts i els pobles.

—o—

Hi havia gent que, per bondat de Macià s'aguantaven perquè no tenien altra puntal que Macià.

Ara, deuen plorar: però no precisament per la mort del gran català.

—o—

**DOCTOR MORA - Vies Urinaries,
Sifilis, Impotencia.
Plaça Universitat, 1 - De 10 a 1 i de 4 a 8**

Hom ha comentat, no gaire, però, perquè hi ha petites que no fan fred ni calor, que la vella "Unió Catalanista" no ha posat bandera a mig pal per la mort del President Macià, arribant fins el sacrifici de treure-la del balcó els dies dedicats al pessebrisme i al gall de Nadal.

Per als elements del Sant Sepulcre, Francesc Macià no era prou pur; com no ho foren tampoc el Doctor Robert, Valentí Almirall i Prat de la Riba...

J. A. F.

Rda. Universitat, 17, 1er

**L'organització més
important d'Espanya
200 SUCURSALS**

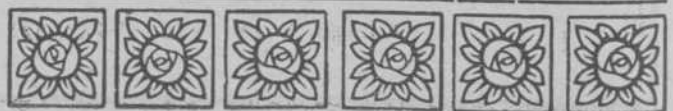
Trajos a terminis

Condicions favorables

**Portant la roba,
fem confeccions
a 50 pessetes**

Telèfons	{	Informacions,	13845
		Crèdits i	13569
		"Hechures",	
		Tallers,	12426

Rda. Universitat, 17, 1er

Llegiu sempre
L'esquella de la Torratxa

LA REGLA

PERLAS "FEMI"

Maravellós producte de la ciència moderna
d'acció segura, sense perjudicar la salut

De venda: Doctor Andreu, Segalà, Vicenç Ferrer i farmàcies

SUSPESA,
TORNA RAPIDAMENT
I SENSE PERILL AMB

Per Nadal, Reis i
sempre,
visiteu

Vox-Libri

on trobareu tota mena de
LLIBRES A BON PREU

Tallers, 55 i 57
Telefon 13945

Compren grans i petites
biblioteques.

HOMBRES DEBILES

Impotents, mancats de vigor sexual, etc

Tabletas de vida «GRAFF»

(A América HERCULINA) retornen
la virilitat a l'home esgotat.

De venda a farmàcies i centres d'específics
Gratuitament enviarem facíole interessant
DEMANEU-LO A

LABORATORI «GRAFF»

Apartat, 415

VALENCIA

GRAFF

L'Orquestra - Orquestrina

dóna categoria a les festes

Representant: Antoni Tarragona
Carrer Moles, 27, 2.ª 4.ª - Barcelona

CONSULTORI MÈDIC del Dr. CASASSA
VIES URINÀRIES, SÍFILIS I PELL : Preus Econòmics
De 11 a 1, i de 5 a 7 : Festius de 11 a 1 : TALLERS, 29, entresol

CAIXA D'ESTALVI de la GENERALITAT de CATALUNYA

OPERACIONS QUE REALITZA:

**Estalvi a la vista - Estalvi a termini - Comptes d'Estalvi
Comptes de contribuent.**

Oficines centrals: BARCELONA - Palau de la Generalitat de Catalunya

SUCURSALS:

BADALONA: Francese Layret, 149

GIRONA: Plaça de l'Oli, 1

IGUALADA: Born, 2

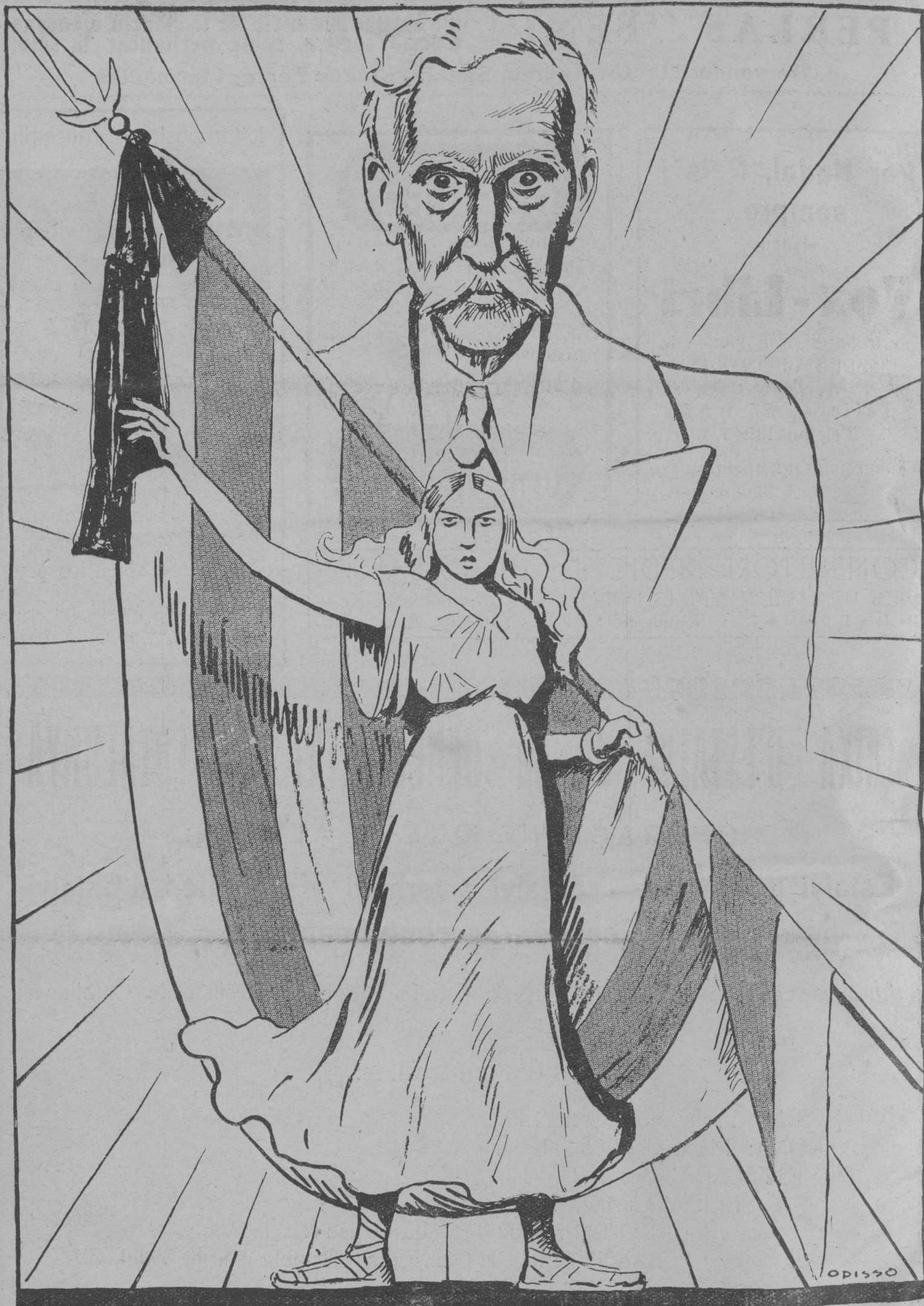
LLEIDA: Carme, 28

MASNOU: Prat de la Riba (Casa de la Vila)

SANT FELIU DE GUIXOLS: Rambla Antoni Vidal, 35

TARRAGONA: Apodaca, 3

VILANOVA i GELTRÚ: Rbla. Francese Macià, 1

L'hem tingut com a un símbol; que el seu record segueixi essent un símbol per a tots.